

gemeente
Haarlemmermeer

Aan de leden van de Participatieraad Haarlemmermeer

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Marktlaan 124
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852

Cluster	Maatschappelijke Ondersteuning en Zorg
Contactpersoon	de heer H. Freije
Doorkiesnummer	06-55748785
Uw brief	24 april 2024
Ons kenmerk	XS-24050102.254
Bijlage(n)	Geen
Onderwerp	Advies Verordening en beleidsregels sociaal domein 2024

Verzenddatum

13 JUNI 2024

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief reageren wij op het door ons aan u gevraagd advies over de Verordening sociaal domein 2024 en een elftal beleidsregels 2024. De elfde beleidsregel betreft een technische aanpassing die abusievelijk niet is meegenomen in onze adviesaanvraag. Met dank voor uw advies dat wij op 24 april 2024 ontvingen. Ook danken wij u dat u positief bent over de gekozen lijn waarbij de inwoners meer duidelijkheid krijgen en een uitbreiding van de keuzemogelijkheden. Ook ziet u de afstemming van de regels en procedures met buurgemeenten als winst.

Uw advies valt uiteen in twee delen. Die over de Verordening en die van de tien meegezonden beleidsregels.

Voordat wij op uw advies ingaan willen we graag een algemene opmerking maken. Deze betreft het onderwerp waarvoor wij u advies hebben gevraagd. Voor ons betreft het een adviesaanvraag die gaat over de *wijzigingen* in de verordening en de beleidsregels. Deze zijn expliciet terug te vinden in de twee was-wordt lijsten (1 x verordening, 1 x beleidsregels). Deze wijzigingen zijn alle verbonden aan onze wettelijke taak, te weten de rechtmatige en doelmatige uitvoering vanuit de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de Jeugdwet 2015, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015, de Participatiewet en de Wet Inburgering. Het betreft alle verbeteringen, aanpassingen en wijzigingen op grond van suggesties vanuit de uitvoering van werkzaamheden, jurisprudentie en wijzigingen van wetsteksten. Tot die laatste behoorde deze ronde van wijziging de gewijzigde Participatiewet, ook wel Breed Offensief, eerste fase genoemd.

De wijzigingen die we voorstellen zijn op zorgvuldige wijze tot stand gekomen, met hoor- en wederhoor van hetgeen aan inzichten omtrent de wijzigingen voor lag.

In uw advies betreft u ook niet gewijzigde onderdelen van Verordening en beleidsregels. Dat maakt het voor ons lastig om daarop nu direct weer wijzigingen voor te stellen die we in dit traject bij voorkeur tegen het licht willen houden tezamen met andere participanten. Wij waarderen uw brede blik op de verordening en zullen de door u voorgestelde wijzigingen in een volgende aanpassingsronde onderzoeken en indien wenselijk en mogelijk meenemen in de aanpassingen.

Hierna willen wij puntsgewijs op de onderwerpen genoemd in uw advies ingaan. Voor een aantal adviezen hebben we ter wille van de leesbaarheid uw advies hierna ingekort weergegeven.

Verordening

*1: De PR **adviseert** een expliciete koppeling te leggen tussen de voorliggende stukken en het beleidskader sociaal domein "Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer". Voor dit beleidskader is brede steun binnen de gemeente en bij maatschappelijke organisaties en de Participatieraad. Door de koppeling te leggen met de doelstellingen uit het beleidskader en de leidende principes worden de verordening en beleidsregels in een herkenbaar kader geplaatst. De PR is van mening dat dat zowel goed is voor de inwoners als voor de interne organisatie van de gemeente. In de toelichting op de "was-wordt van de verordening" wordt gesteld dat de aanpassingen geen grote invloed hebben op de interne dienstverlening. Dit verbaast de PR. Het meer toepassen van het leidend principe van de menselijke maat betekent een fundamentele (en geen gemakkelijke) gedragsverandering van individuele ambtenaren. Het is een kans om in de verordening en beleidsregels de kern van het beleidskader sociaal domein een plek te geven. Dat geeft houvast!*

Reactie:

De Verordening en beleidsregels leggen de kaders vast voor het verstrekken van algemene en individuele voorzieningen en welke voorwaarden hiervoor gelden. Het beleidskader sociaal domein is breder dan de verordening en beleidsregels. Het beleidskader is dan ook een document waar voor het brede sociaal domein is vastgelegd wat we belangrijk vinden en hoe we daar vorm en inhoud aan geven. De doelen en leidende principes houden we levend door op verschillende manieren door het jaar heen hier aandacht aan te geven.

De doelen die vermeld staan in ons algemeen beleidskader sociaal domein meedoen stimuleren, bestaanszekerheid herstellen, kansengelijkheid vergroten en gezond leven makkelijker maken komen in deze verordening concreet terug. Als voorbeelden noemen wij voor bestaanszekerheid herstellen: verbeteren draagkrachtmeting voor zzp-ers en het niet meenemen van inkomsten minderjarige kinderen bij draagkrachtmeting (beleidsregel bijzondere bijstand), en voor meedoen stimuleren/kansengelijkheid vergroten niet-uitkeringsgerechtigden die gebruik kunnen maken van re-integratie instrumenten en een reiskostenregeling voor grotere groepen mensen (beleidsregel re-integratie).

De leidende principes (luisteren, doen wat nodig is, samenwerken op basis van vertrouwen en ruimte geven aan de kracht in de samenleving) zijn meer een grondhouding voor onze manier van werken. Wij zijn hier in onze uitvoering op verschillende manieren mee bezig, conform de activiteiten zoals opgenomen in de Samenwerkingsagenda 2023 -2025 "Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer". Ook uw inbreng als Participatieraad benaderen we zoveel als mogelijk vanuit deze principes.

2: Het valt de PR op dat in de stukken regelmatig gesproken wordt over rechtmatigheid en doelmatigheid / doeltreffendheid. Er wordt echter geen link gelegd naar de kwaliteit van de dienstverlening etc.

En verder:

*De PR **adviseert** om expliciet in te gaan op welke inhoudelijke kwaliteit met de dienstverlening wordt nagestreefd en hoe het toezicht daarop wordt ingericht.*

En verder:

*Voor de inbedding van dit hele proces, waar veel partijen bij betrokken zijn, **adviseert** de PR beleidsregels op te stellen die bijdragen aan de borging van de kwaliteitscyclus. Zeker nu door vergrijzing er naar verwachting een forse uitbreiding van beschermd wonen thuis onder de WMO zal gaan plaatsvinden, hecht de participatieraad eraan dat dit proces, voor deze kwetsbare groepen en hun omgeving, goed ingebed wordt.*

Reactie:

Duidelijk is dat de PR kwaliteit een belangrijk onderwerp vindt. U brengt dat in verband met de begrippen financiën, doelmatigheid, doeltreffendheid en dienstverlening.

Dit onderwerp dient, zoals u zelf aangeeft, in samenhang met andere begrippen te worden ingevuld en specifiek te worden gemaakt. Dit gegeven ons beleidskader en het daarin ondergebracht Haarlemmermeers model. De tijd die we hebben afgesproken om inhoudelijk op uw advies te reageren, namelijk 6 weken, is hiervoor te kort. In de loop van 2025 zullen we beleidsmatig de functie van toezicht verder toelichten. Ter voorbereiding daarop maken we graag gebruik van uw aanbod om in gesprek gaan met uw werkgroep Toezicht. Dit zal waarschijnlijk in het najaar van 2024 worden.

De vorm waarin wij dit onderdeel van het beleid gaan omschrijven is door ons nog niet gekozen. Uw suggestie om dat te doen middels een beleidsregel zullen wij serieus overwegen. Daarbij vallen wij ook terug op de ervaring die de bij de GGD ondergebrachte toezichtsfunctie (kwaliteit) is opgedaan. In een overeenkomst met de GGD staat vermeld dat deze op jaarbasis geëvalueerd en zonodig aangepast wordt. Ook deze ervaringen zullen wij betrekken bij inhoud en vormgeving van het uitgewerkt beleid.

*3: In artikel 2 lijkt er altijd sprake te moeten zijn van een verzoek van een cliënt. De PR is van mening dat de gemeente ook proactief en ongevraagd moet wijzen op alle ondersteuningsmogelijkheden die er zijn. De PR **adviseert** daarom in artikel 2 de suggestie weg te nemen dat er altijd sprake moet zijn van een verzoek.*

Reactie:

Dit artikel valt buiten de wijzigingen van de verordening. Niettemin willen wij op uw advies als volgt reageren. Het is belangrijk dat een consultant de cliënt meeneemt in de mogelijkheden die er zijn binnen het zorglandschap. Wel moet er *vanuit de inwoner* een duidelijke aanleiding zijn om die mogelijkheden te verkennen, anders wordt het een onmogelijke opgave om iedere inwoner, met of zonder hulpvraag, bekend te maken met alle mogelijkheden die er zijn qua hulpverlening.

Wij zijn van mening dat artikel 2.1.C van de huidige verordening de verantwoordelijkheid van de consultant om een inwoner door te geleiden naar de juiste hulpverlening al genoeg dekt.

Indien er een vermoeden van een hulpvraag is, is dat belangrijk maar is niet iets waarvan wij vinden dat dat in een verordening opgenomen moet worden. Het pro-actief benaderen van inwoners is meer iets om op te nemen in een afzonderlijk plan zoals nu gebeurt in het project 'huis-aan-huis aanpak in Graan voor Visch' ('Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer, Samenwerkingsagenda 2023-2025', hoofdstuk 2.1).

4: De PR **adviseert** in artikel 5 lid 6 een regeling op te nemen voor mensen die via een traject, al of niet tijdelijk, aan het werk gaan, maar die het helaas toch niet lukt aan het werk te blijven, zodat zij via een verkort traject weer in aanmerking komen voor een uitkering. Het is niet wenselijk dat deze mensen weer de hele procedure moeten doorlopen om in aanmerking te komen voor een uitkering. Het bespaart veel tijd, is klantvriendelijk en motiveert klanten meer om wel te proberen aan het werk te komen. Diverse gemeenten kennen al een dergelijke regeling.

Reactie:

Dit artikel valt buiten de wijzigingen van de verordening. Niettemin willen wij op uw advies als volgt reageren. Uw suggestie vinden wij waardevol en lijkt vanuit het Haarlemmermeers model goed te passen. Wij komen hier graag in een volgende ronde van bijstellen van de verordening op terug.

5: In hoofdstuk 4 van de WMO 2015 staat de verplichting voor de gemeente tot het inrichten van een meld- en adviespunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling (AMHK) en staan de taken hiervan benoemd, als ook de verplichting tot het bevorderen van een goede samenwerking tussen alle bij de uitvoering betrokken partijen. De PR **adviseert** deze zorgplicht en de hiervoor beschikbare voorzieningen en de toegang hiertoe eveneens te borgen in deze verordening en de beleidsregels. Dit mede vanuit het gelijkheidsbeginsel voor alle inwoners.

Reactie:

Zoals u in uw advies al aangeeft is deze verplichting reeds opgenomen in de Wmo 2015. Wij zijn van mening dat de hiervoor beschikbare voorzieningen, de toegang hiertoe en het bevorderen van een goede samenwerking voldoende geborgd is in de verordening. Zie daarvoor onderstaande tekst:

'De volgende individuele voorzieningen zijn in ieder geval beschikbaar:

- a. in het kader van de uitvoering van de Jeugdwet: - Advies, ondersteuning en het melden van kindermishandeling (zoals geleverd door Veilig Thuis);*
- b. in het kader van de uitvoering van de Wmo 2015: - Advies, ondersteuning en het melden van huiselijk geweld (zoals geleverd door Veilig Thuis)*

Artikel 6. Brede intake en onderzoek

g. de mogelijkheden om door middel van voorliggende voorzieningen of door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en andere partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, leerplicht, welzijn, wonen, werk en inkomen, te voorzien in de behoefte aan ondersteuning;'

6 : De PR **adviseert** in de verordening een artikel op te nemen waarin geregeld wordt op welke wijze, bij wie en volgens welke procedure inwoners bezwaar kunnen maken tegen de toepassing van deze verordening en de beleidsregels.

Beleidsregels algemeen

En annex hier aan:

In algemene zin **adviseert** de PR om in alle beleidsregels een eenduidige formulering toe te passen op de mogelijkheid om af te wijken van de regels in bijzondere gevallen (hardheidsclausule). Dit maakt het ook voor uitvoerders van deze regels duidelijk dat in uitzonderlijke gevallen afgeweken mag worden van de regels.

Reactie:

Wij zijn gehouden aan de Algemene wet bestuursrecht waarin een inherente afwijkingsbevoegdheid (artikel 4:84) staat vermeld die inhoudt dat het bestuursorgaan overeenkomstig de verordening of beleidsregel moet handelen maar dat daarvan afgeweken moet worden wanneer de gevolgen wegens bijzondere omstandigheden voor één of meer belanghebbenden onevenredig zwaar zijn, gelet op het doel van de verordening of beleidsregel. Een bestuursorgaan moet met andere woorden die afweging altijd al maken ook indien het niet expliciet wordt vermeld in de verordening of de beleidsregels. Dé vraag is altijd wat de bijzondere omstandigheden zijn. Dit vaststellen behoort allereerst tot de individuele afweging van een consultant.

Het vermelden van de mogelijkheid om bezwaar te maken behoort om bovenstaande reden niet thuis in een verordening of beleidsregel maar staat onder een besluit. Standaard staat onder een besluit de wettelijk verplichte bezwaarclausule:

“Bent u het niet eens met dit besluit?

Dan kunt u hier bezwaar tegen maken. U moet dat binnen 6 weken na verzenddatum van dit besluit doen.

De verzenddatum staat boven aan deze brief.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- uw naam, adres en telefoonnummer waarop u te bereiken bent
- de datum waarop u het bezwaar schrijft
- de omschrijving van het besluit;
- de redenen waarom u bezwaar maakt
- uw handtekening

U kunt dit per post sturen naar ons adres:

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer
t.a.v. cluster inkoop en Juridische Zaken
Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

U kunt ook digitaal bezwaar indienen.

Dat doet u via <https://haarlemmermeergemeente.nl/bezwaar-en-beroep>. U heeft daarvoor een elektronische handtekening (DigiD) nodig.”

Beleidsregels re-integratie***Uw advies:***

*De PR **adviseert** om in artikel 15 niet alleen een intensievere begeleiding op de werkvloer mogelijk te maken voor mensen met een motorische of visuele handicap, maar ook voor mensen met een auditieve of verstandelijke handicap of met gedrags- of psychische problematiek.*

Reactie:

De aangepaste verordening en beleidsregels voorzien ook in intensievere begeleiding op de werkvloer voor mensen met een auditieve of verstandelijke handicap of met gedrags- of psychische problematiek. In de verordening sociaal domein voorziet

Artikel 39 hierin en is geheel *Paragraaf 4.2 Specifieke bepalingen Doelgroep Breed Offensief* hierop gericht. In de beleidsregels heeft artikel 15 *Persoonlijke ondersteuning* betrekking op de gehele doelgroep niet alleen op personen met een motorische of visuele handicap.
Beleidsregels Bijzondere bijstand

Uw advies:

De PR betreurt het dat voorgesteld wordt de inkomensgrens voor het kindpakket terug te brengen naar 120%. Aangezien nog steeds ruim 4.000 gezinnen onder de armoedegrens leven adviseert de PR deze grens te handhaven op 130%.

En annex uw opmerking:

In artikel 9 lid 2 wordt geregeld dat als het inkomen met €200 per maand wijzigt de draagkracht opnieuw wordt vastgesteld. Wij vertrouwen erop dat bij deze vaststelling rekening gehouden wordt met het effect dat een wijziging van het inkomen heeft op eventuele toeslagen die men ontvangt.

Reactie:

De draagkracht wordt vastgesteld op basis van de verhoging van het inkomen. Het is onze intentie armoedeval te voorkomen. In 2024 en 2025 bezien wij op basis van onderzoek hoe we armoedeval kunnen voorkomen bij het aanvaarden of uitbreiden van werk (dus verhoging inkomen).

Uw advies:

De PR adviseert ten aanzien van artikel 14 lid 2 te onderzoeken of altijd een jaarlijkse aanvraag noodzakelijk is. In die gevallen waarbij sprake is van een jaarlijks vast inkomen (pensioen, AOW, PW-uitkering) kan mogelijk volstaan worden met ambtshalve toekenning en een aanvraag per 3-5 jaar. Dit scheelt tijd en menskracht en het financiële risico is minimaal.

Reactie:

Niet bij alle regelingen is sprake van een jaarlijkse aanvraag. Bijvoorbeeld bij het toekennen van bijzondere bijstand bewindvoering stellen we deze vast voor een langere periode. Daarnaast onderzoeken we (ook juridisch) wat op den duur ambtshalve kan worden verstrekt. Wij proberen steeds waar mogelijk het proces van aanvraag zo eenvoudig en efficiënt mogelijk te maken. Ook de komende jaren werken we hieraan.

Uw advies :

In artikel 17 lid 4 wordt de verplichting opgelegd het eigen huis te koop te zetten. Dit kan tot gevolg hebben dat het huis verkocht wordt, maar er geen goedkoper alternatief te vinden is. In dit geval en in het geval de huisvesting volstrekt niet passend is voor de situatie van betrokkene(n) mag, naar de PR aanneemt, betrokkene in de eigen woning blijven wonen tot een passend en goedkoper alternatief beschikbaar is.

Reactie:

In de praktijk komen dergelijke cases niet vaak voor. Indien een dergelijke situatie van verplicht verkopen zich wel voordoet, is het altijd maatwerk in overleg met cliënt om tot een passende oplossing te komen.

Uw advies :

De PR adviseert in artikel 20 lid 2 te spreken van de snelste route, want de kortste route kan in tijd langer en in kosten hoger zijn.

Reactie:

Het woord 'kortste' route wordt vervangen door snelste.

Beleidsregels Minimaregelingen

Uw advies:

*De PR **adviseert** ook hier de inkomensgrens te handhaven op 130% (zie onze eerdere motivatie).*

Reactie:

In 2024 en 2025 bezien wij op basis van onderzoek hoe we armoedeval kunnen voorkomen bij het aanvaarden of uitbreiden van werk (dus verhoging inkomen). Bij een inkomensgrens van 130% is de kans op een ernstige armoedeval door ons als te groot ingeschat.

Uw advies:

*Het is de PR verder niet duidelijk waarom soms verschillende groepen binnen de onderscheiden doelgroep worden uitgesloten van de gepresenteerde regeling. Voorbeeld hiervan is artikel 2, waarin jongeren met studiefinanciering uitgesloten worden van ieder recht op een minimaregeling en betreft het dan ook zelfstandig uitwonende jongeren? Andere voorbeelden staan in de beschreven minimaregelingen in Hoofdstuk 2, waarbij bijv. in artikel 10 en 13 kinderen die andere vormen van onderwijs volgen dan primair of voortgezet onderwijs uitgesloten worden van ondersteuning. Deze uitsluitingen worden ook niet gemotiveerd. Wij **adviseren** op voorhand geen volwassenen of kinderen die voldoen aan de algemene criteria op voorhand uit te sluiten van deze minima-regelingen.*

Reactie:

Deze jongeren hebben studiefinanciering. Dit is een voorliggende voorziening en daarom komen deze schoolgaande/studerende kinderen niet in aanmerking voor deze minimaregelingen. Er zijn veelal andere mogelijkheden. Of de school voorziet in de benodigdheden of er zijn specifieke fondsen (zoals het MBO studiefonds) waar een beroep op kan worden gedaan. In individuele gevallen kan wel gebruik gemaakt worden van de bijzondere bijstand. Die mogelijkheid evenals maatwerk staat open.

Beleidsregels vrijlating giften

Uw advies:

*De PR **adviseert** het nu voorgestelde maximale bedrag voor vrijlating giften van €1.800 vast te stellen op een bedrag gelijk aan de jaarlijks door de rijksoverheid vast te stellen maximale vrijwilligersvergoeding. Voordeel hiervan is dat er dan jaarlijks een indexatie plaatsvindt op de maximale vrijlating van giften door het bedrag van vrijlating giften te vervangen door de jaarlijks door de rijksoverheid vast te stellen maximale vrijwilligersvergoeding.*

Reactie:

Allereerst zijn wij van mening dat datgene wat de rijksoverheid aan *vrijstelling vrijwilligersvergoeding fiscaal regelt* een andere verantwoordelijkheid betreft dan die waarbij *de gemeente de vrijstelling van het maximum aan giften regelt*. Als zodanig bestaat er geen koppeling tussen deze twee bedragen. Wij zien vooralsnog geen aanleiding om deze koppeling in te voeren.

Uw advies:

In algemene zin adviseert de PR overal waar in de verordening of de beleidsregels sprake is van vaste bedragen, zoals hier en bijvoorbeeld in de beleidsregels minimaregelingen art. 3 lid 6 de

waarde van de eigen auto bij bepaling van het vermogen, een formulering te kiezen die een jaarlijkse indexatie regelt.

Reactie:

Dit artikel behoort niet tot de gewijzigde tekst van deze beleidsregel.

Wij bezien op welke wijze we de regeling kunnen verruimen. Dit zal bij de volgende ronde aanpassingen worden meegenomen.

Beleidsregels inburgering

Uw advies:

*In artikel 2 lid 2 staat dat de inburgeringsplichtige door de gemeente uitgenodigd wordt voor de brede intake. Wij **nemen aan** dat dit niet betekent dat de inburgeringsplichtige hiervoor naar het gemeentehuis moet komen, maar dat de gemeente naar de inburgeringsplichtige toekomt. Dit voorkomt kosten en stress en onduidelijkheid hoe daar te komen en maakt de brede intake laagdrempeliger.*

Reactie:

Dit artikel behoort niet tot de gewijzigde tekst van deze beleidsregel maar vormt voor ons wel reden om hier nu op te reageren. Onze inzet bij inburgering is dat we de nieuwe inwoner welkom heten en een goede start geven in Haarlemmermeer. Deze inwoners hebben voor de brede intake al ruim kennis gemaakt met de gemeente. Namelijk voor de aanvraag van een uitkering, het ondertekenen van een huurcontract en het in ontvangst nemen van het voor hen samengestelde welkomstpakket Dit gebeurt op de zogenaamde regeldagen waarbij nieuwe inwoners worden meegenomen in de stappen die ze verder willen zetten. Zij worden hierbij ondersteund door Vluchtelingenwerk, de samenwerkingspartner waarbij wij heel nauw samenwerken. De brede intake is een onderdeel van het inburgeringsproces en speelt zich ook af op het gemeentehuis. Juist om daarmee de weg naar het gemeentehuis makkelijker te maken.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris,

Cees Vermeer

de burgemeester,

Marianne Schuurmans-Wijdeven